

## **INOVIRANA INFORMACIJA O STATUSU LICA KOJA SU ZAVRŠILA POLICIJSKU AKADEMIJU U DANILOVGRADU**

### **I. PRIJEM I OBRAZOVANJE POLAZNIKA POLICIJSKE AKADEMIJE**

Policijska akademija je osnovana Odlukom Vlade CG (Službeni list CG'', broj 40/12) kojom je propisan naziv Policijske akademije, sjedište, djelatnost, sredstva za rad, organ upravljanja, kao i prava zaposlenih u njoj. Odlukom je propisano da Policijskom akademijom upravlja Upravni odbor, koji ima sedam članova, i koji zajedno sa direktorom akademije vrši poslove neophodne za organizovanje i rad akademije.

Policijska akademija osnovana je u cjelini da samostalno razvija vlastiti obrazovni-bezbjedonosni sistem i da kroz savremeno organizovanu edukaciju crnogorska policija i drugi bezbjedonosni subjekti svoj rad usklade sa evropskim standardima, povećaju nivo zakonitosti, odgovornosti, poštovanja ljudskih prava i osposobe se za efikasniji odgovor na aktuelne bezbjedonosne izazove.

Ubrzanim razvojem društva uloga policije postaje složenija, a profesija policajca sve zahtjevnija. Policija koju smo imali više je bila reaktivna nego proaktivna, a krivica za takvo stanje se dijelom mogla pripisati i činjenici da su policajci obučavani u strogom i tradicionalnom školskom sistemu. Sve ovo je ukazivalo na potrebu reforme policijskog obrazovanja u okviru ukupne strateške reforme Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije.

U cilju reforme policijskog obrazovanja i obuke uspostavila se saradnja sa zemljama u okruženju odnosno njihovim policijskim obrazovnim institucijama. Na osnovu ove saradnje i evropskih iskustava, ali i saznanja iz prakse pristupilo se izradi Projekta reforme obrazovanja crnogorske policije. Projekat je imao za cilj transformisanje postojeće Srednje škole unutrašnjih poslova u Policijsku akademiju kako bi se zadovoljili međunarodni standardi iz oblasti policijskog obrazovanja. Ova institucija je osposobljena da odgovori zahtjevima društva u razvoju i dostignućima u oblasti policijskog rada.

Pored usvajanja profesionalnih znanja i vještina polaznici na Policijskoj akademiji izgrađuju stavove o neophodnosti poštovanja osnovnih vrijednosti demokratije i vladavine prava, uvažavanju potrebe za suprotstavljanje svim oblicima diskriminacije, neophodnosti dobrog razumijevanja društvenih, kulturnih i drugih promjena i pune otvorenosti prema zajednici i usklađenosti primjene sile sa normama Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i sl.

Uloga Ministarstva prosvjete u obrazovanju polaznika akademije se ogleda na način što je Policijska akademija u saradnji sa Ministarstvom prosvjete i Centrom za stručno obrazovanje pripremila Obrazovni program za zanimanje policajac/ka. Program je konceptualno usaglašen sa Osnovama za izradu programa za više stručne škole, vrednovan sa 120 ECTS kredita i licenciran kao program višeg stručnog obrazovanja. Jedan od ciljeva Obrazovnog programa je da se polaznicima po završetku školovanja prizna odgovarajući nivo obrazovanja (na osnovu Zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija dobijaju V nivo kvalifikacija). Takođe, veoma bitno je da će

Ministarstvo prosvjete u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova biti nosilac Zakona o policijskoj akademiji, gdje će se dodatno prepoznati uloga navedenog ministarstva u policijskom obrazovanju, ali i uloga Ministarstva unutrašnjih poslova.

Procedura odabira kandidata za upis na Policijskoj akademiji sprovodi se kroz:

- Pripremnu fazu;
- Preliminarnu selekciju;
- Testiranje;
- Odlučivanje;
- Postupak po prigovoru i žalbi, i
- Administrativno-tehničku fazu.

Procedura regrutacije i selekcije je eliminacionog karaktera. Ukoliko kandidat u postupku regrutacije i selekcije ne ispuni jedan od predviđenih uslova, ne učestvuje u daljoj provjeri ostalih uslova, odnosno smatraće se da ne ispunjava uslove za upis na Akademiju. Pripremna faza kod upisa kandidata obuhvata raspisivanje javnog oglasa i organizovanje marketinga. Vrijeme trajanja marketinga ne može biti kraći od 15 dana od dana raspisivanja javnog oglasa. Javni oglas za upis na Akademiju objavljuje se najmanje tri mjeseca prije početka nastave. Oglas se objavljuje u svim dnevnim listovima. Oglas ostaje otvoren najmanje 15 dana od dana objavljivanja. Sve organizacione i tehničke poslove vezane za javno oglašavanje i organizovanje marketinga obavlja Sektor za stručno - administrativne i tehničke poslove Akademije.

Za uspješno sprovođenje regrutacije i selekcije, direktor Akademije imenuje Centralnu komisiju za odabir i stručne komisije. Centralna komisija se sastoji od sedam članova. U Centralnu komisiju imenuje se predsjednik i četiri člana od službenika Akademije, jedan član koga imenuje Uprava policije, kao i jedan član koga imenuje Zavod za izvršenje krivičnih sankcija u slučaju kad se vrši upis za zanimanje zatvorski policajac.

Obrazovni program za zanimanje policajac/ka se realizuje kroz četiri klasifikaciona perioda, u trajanju od dvije godine (69 sedmica). Ukupno je zastupljen 21 predmet, a nastava se realizuje kroz 2415 časova, od čega 1780 časova teorijske i 635 časova praktične nastave. Navedeni Obrazovni program sadrži predmete i module. Modul je organizaciona jedinica obrazovnog programa višeg stručnog obrazovanja, koja obuhvata nastavne predmete, određuju se kao skup nastavnih predmeta, a nastavnim planom utvrđeni su nastavni predmeti i moduli, njihova zastupljenost i raspored, ukupan godišnji i sedmični fond časova, broj kredita za predmete i module. Na akademiji se sprovodi teorijska i praktična nastava iz 19 predmeta (50 sedmica - ukupni fond časova – 1750). Polaznici tokom školovanja izučavaju opšte stručne predmete, stručno specijalističke predmete, imaju izbornu i praktičnu nastavu i na kraju polažu diplomski ispit.

## **II ZASNIVANJE RADNOG ODNOSA U UPRAVI POLICIJE**

Pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa u državnim organima koje propisuje Zakon o državnim službenicima i namještenicima, Zakonom o unutrašnjim poslovima predviđeno je da lice koje zasniva radni odnos u zvanju policijskog službenika mora ispuniti još tri, posebna

uslova. Navedeni uslovi odnose se na kvalifikaciju obrazovanja koja mora biti najmanje srednje opšte i stručno obrazovanje, kao i na psihofizičku sposobnost koja mora odgovarati prirodi policijskog posla. Na kraju, imajući u vidu da policija predstavlja najvidljiviji dio strukture vlasti koji obavlja najočiglednije, najneposrednije i najteže zadatke kako bi obezbjedili blagostanje pojedinaca i zajednice, predviđen je uslov dostojnosti za obavljanje policijskog posla. Naime, Zakon propisuje da nije dostojno za obavljanje policijskih poslova lice koje je pravosnažnom presudom osuđeno za krivično djelo iz koristoljublja ili nečasnih pobuda; lice koje je osuđeno zbog krivičnog djela ugrožavanja javnog saobraćaja na putevima učinjeno pod dejstvom alkohola, droge ili drugih psihoaktivnih materija; lice koje je kažnjeno za prekršaj protiv javnog reda i mira sa elementima nasilja ili drugi prekršaj koji ga čini nedostojnim za obavljanje unutrašnjih poslova; lice čije dosadašnje ponašanje, navike ili sklonosti ukazuju na nepouzdanost za obavljanje tih poslova. Takođe, imajući u vidu specifičnosti pojedinih radnih mjesta ostavljena je mogućnost da se aktom kojim se uređuje unutrašnja organizacija i sistematizacija mogu utvrditi i drugi posebni uslovi za zasnivanje radnog odnosa policijskog službenika. Posebnim aktom propisan je i način utvrđivanja pomenute dostojnosti za obavljanje policijskih poslova čime je normativno zaokružena cjelina u ovom dijelu (član 85).

Zakonom je propisan i način zasnivanja radnog odnosa na način što je definisano da odluku o zasnivanju radnog odnosa i raspoređivanju policijskog službenika donosi direktor Uprave policije. Prema ovim odredbama, po pravilu, policijski službenik zasniva radni odnos na osnovu javnog oglasa. Izuzetno radni odnos se ne zasniva javnim oglašavanjem, ali u datom slučaju takva radna mjesta moraju biti predviđena aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova - Uprave policije. Uvažavajući principe ustavnosti i zakonitosti, te međunarodno - pravnu regulativu predviđa se srazmjerna zastupljenost prilikom popune radnih mjesta policijskih službenika, pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica (član 86).

Kada je u pitanju zasnivanje radnog odnosa na početnoj poziciji policajac za koji se po Zakonu o unutrašnjim poslovima kao uslov navodi IV nivo kvalifikacije obrazovanja (srednja škola) Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta je predviđen dodatni uslov - završen policijski kurs u trajanju od 10 mjeseci, međutim s obzirom da se policijski kurs više ne održava na Policijskoj akademiji, onda je jasno da radni odnos u ovom početnom zvanju može zasnovati jedino lice koje je završilo Policijsku akademiju ili eventualno lice koje je ranije završilo policijski kurs, napustilo policiju i sada se javlja na javni oglas.

### **III. OCJENA STANJA - NEDOSTACI POSTOJEĆEG SISTEMA**

Zakon o unutrašnjim poslovima je članom 86 propisao zasnivanje radnog odnosa na osnovu javnog oglasa, što se u praksi tumači da se odnosi samo na početne pozicije: policajac, mlađi policajac i policijski narednik, dok se za ostala radna mjesta primjenjuje Zakon o državnim službenicima i namještenicima koji za ostale pozicije propisuje obavezu raspisivanja prvo internog oglasa unutar organa, pa internog između organa, pa tek onda javnog oglasa ukoliko se radno mjesto ne popuni sa nekim od prethodno navedenih načina (popunjavanje radnih mjesta - član 38 Zakona o državnim službenicima i namještenicima). Ovakvo rešenje je dobro, ali se ono mora dodatno precizirati i u Zakonu o unutrašnjim poslovima. Dakle, ova dosadašnja praksa bi

se morala jasno prepoznati i naglasiti u Zakonu o unutrašnjim poslovima, jer je ona dobra i podstiče karijerni sistem u policiji.

Kada je u pitanju zasnivanje radnog odnosa na početnoj poziciji policajac za koji se po Zakonu o unutrašnjim poslovima kao uslov navodi IV nivo kvalifikacije obrazovanja (srednja škola) Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta je predviđen dodatni uslov – završen policijski kurs u trajanju od 10 mjeseci, međutim s obzirom da se policijski kurs više ne održava na Policijskoj akademiji, onda je jasno da radni odnos u ovom početnom zvanju može zasnovati jedino lice koje je završilo Policijsku akademiju ili eventualno lice koje je ranije završilo policijski kurs, napustilo policiju i sada se javlja na javni oglas. Ovakvo rešenje nije dobro. Pravo da zasnuju radni odnos u početnom zvanju policajac ne bi smjeli da imaju lica koja su završili srednju školu, već bi tu mogućnost morali ograničiti samo na lica koja završe Policijsku akademiju. Dodatno situaciju otežava činjenica da na tim radnim mjestima radni odnos zasnivaju lica koja su završila dvogodišnju višu školu – Policijsku akademiju (Obrazovni program za zanimanje policajac/ka traje dvije godine i vrednovan je sa 120 ECTS kredita („Službeni list CG“, broj 32/12). Po završetku školovanja polaznici stiču naziv diplomirani policajac/ka, i diploma je licencirana od strane Ministarstva prosvjete Crne Gore u skladu sa Zakonom o nacionalnom okviru kvalifikacija, a primaju se na radna mjesta na koja se traži srednja škola i završen policijski kurs. Takođe, ovakvo rješenje dovodi i do neravnopravnosti samih akademaca jer neki od njih zasnuju radni odnos u zvanju policijski narednik za koji je uslov završena viša škola, a neki u zvanju policajac za koji je uslov srednja škola. Takođe, Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta MUP-UP nije predviđen policijski kurs za radno mjesto policijski narednik, pa za ovo radno mjesto radni odnos može zasnovati lice koje je završilo bilo koju višu školu, dok za radno mjesto policajac mora imati završen policijski kurs. Ako se uzme u obzir da su mjesta policijski narednik uglavnom rukovodeća radna mjesta, onda je potreba za unaprijeđenjem postojećeg sistema prijema još veća. (ovaj se nedostatak u praksi pokušava riješiti na taj način da se na radna mjesta policijski narednik javljaju službenici koji već rade u policiji, a u međuvremenu završe Policijsku akademiju ili neku drugu višu školu). Ovakva rješenja je potrebno unaprijediti. Takođe, ni za radno mjesto mlađi policijski inspektor nije predviđen policijski kurs, već radni odnos može zasnovati lice koje ima VII nivo kvalifikacije, dakle fakultetsko obrazovanje u trajanju od 4 godine (240 EC kredita). Ovaj nedostatak je djelimično riješen usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama zakona o unutrašnjim poslovima u kojem je za početna zvanja u policiji uvedena obaveza za primljena lica da nakon zasnivanja radnog odnosa u roku od godinu dana pohađaju obuku na Policijskoj akademiji u trajanju od 4 mjeseca. U budućnosti bi trebalo razmisliti da se kao uslov za zasnivanje radnog odnosa na početnoj poziciji policajac propiše kao uslov završena dvogodišnja Policijska akademija (V stepen kvalifikacija) iz razloga što nakon osnivanja Policijske akademije i završene već 7 generacije, (pri čemu već 3 generacije njih 96 još uvijek nijesu zasnovali radni odnos u policiji), nema potrebe za prijemom lica koja su završili srednju školu (u Njemačkoj, na primjer u većini policijskih organizacija je kao početno zvanje uveden Bachelor 180 ECTS kredita, odnosno završen fakultet-Policijska akademija). Neophodno je razdvojiti radna mjesta od zvanja i novom kategorizacijom radnih mjesta uvesti radno mjesto policijski službenik kao početnu poziciju koju bi mogli obavljati službenici koji imaju zvanja policajac ili policijski narednik. Naravno, prilikom budućih izmjena Zakona o unutrašnjim poslovima neophodno je priznati postojeće stanje i službenicima koji sada obavljaju poslove u zvanjima policajac, stariji policajac i stariji policajac I klase sa srednjom školom i imaju određen broj godina radnog staža

u policijskom zvanju, bi trebalo priznati na osnovu godina radnog staža i trenutnog stanja kao ekvivalent da ispunjavaju uslove za svoja trenutna radna mjesta. To se naravno može učiniti prilikom sljedećih promjena Zakona o unutrašnjim poslovima, ostavljanjem podzakonskog akta (uredbe) koja bi propisivala tzv. "uvezivanje" radnih mjesta sa zvanjima i godinama staža.

Naravno, ono što je svakako nedostatak u postojećem prijemu službenika je činjenica da studenti koji završe Policijsku akademiju se moraju ponovo javljati na javni oglas prilikom zasnivanja radnog odnosa u MUP-UP. Dakle, prilikom prijema na Policijsku akademiju se organizuje poseban javni oglas i kandidati koji se jave na njega prolaze veoma zahtjevne testove i moraju ispunjavati stroge uslove prilikom prijema, tako da bi trebalo unaprijediti sistem na način da samim činom završetka Policijske akademije, svršeni akademci stiču pravo na zasnivanje radnog odnosa u početnom zvanju policijski narednik, bez javnog oglasa. Ovo bi podrazumjevalo da izvjesne ingerencije prilikom upisa na Policijsku akademiju ima Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno da MUP određuje broj polaznika koje Akademija treba da upiše svake studijske godine. MUP sada nema nikakva ovlašćenja, niti može uticati na broj polaznika koje Akademija planira da upiše svake studijske godine, iako se podrazumjeva da svršeni akademci ne mogu nigdje drugo raditi kad završe Akademiju osim u policiji. To naravno znači da bi MUP-UP trebalo da izradi višegodišnje smjernice (10 god.) i višegodišnje planove (5 god.) kojim će se predvidjeti broj policijskih službenika potrebnih za rad u Upravi policije, što nije bio slučaj do sada.

Kada je pitanju prijem kandidata na Policijsku akademiju, kao što smo rekli, procedura prijema je odvojena od procedure prijema-zasnivanja radnog odnosa u policiji. Procedura odabira kandidata za upis na Policijsku akademiju sprovodi se kroz: Pripremnu fazu; Preliminarnu selekciju; Testiranje; Odlučivanje; Postupak po prigovoru i žalbi i Administrativno-tehničku fazu.

U pripremnoj fazi koja obuhvata raspisivanje javnog oglasa, MUP-UP nema nikakav formalno pravni uticaj na odluku o broju polaznika koji će biti primljeni na navedeni oglas. Istina, Ministarstvo prosvjete - Policijska akademija najčešće obavještava MUP-UP o broju polaznika koje će primiti te godine, ali ne postoji pravna mogućnost da se MUP-UP na primjer ne složi sa predloženim brojem smatrajući da je nedovoljan da zadovolji potrebu policije za nedostajućim kadrom ili pak da je predloženi broj prevelik da za sve njih sutra kad završe Akademiju bude obezbijeđen posao. Mora postojati institucionalna - zakonska koordinacija dvije institucije prilikom donošenja odluke o broju polaznika koji će godišnje biti upisani na Akademiji. Ne postoji garancija da će svi svršeni akademci dobiti posao u Upravi policije. Navedeni nedostaci mogu biti riješeni donošenjem Zakona o policijskoj akademiji kao lex specijalis zakona.

Svaki polaznik Akademije pojedinačno košta državu 15.000 eura, a do sada nešto manje od polovine svršenih akademaca nije počelo da radi u Upravi policije, dok neki od njih čekaju na posao i po dvije, tri godine. Ovakav vid školovanja je skup za državu i dovodi do toga da polaznici kada završe školovanje ne počnu sa radom, ni nakon dvije ili tri godine, usled čega gube znanje i vještine koje su stekli tokom školovanja. Problem u praksi se pojavljuje i kada svršeni akademci zasniju radni odnos u policiji i nakon kratkog vremenskog perioda napuste službu, pa u tom slučaju država nije imala nikakve koristi time što je uložila novac u njihovo školovanje na Akademiji. Ovaj nedostatak se može riješiti izvjesnim normativnim promjenama i

zaključivanjem ugovor sa svršenim akademcima kojim bi se obavezali da nakon završene akademije provedu određeni period radeći u policiji (npr. pet ili sedam godina) ili u protivnom da nadoknade troškove školovanja.

Na oglasima za prijem na Policijskoj akademiji javlja se sve manji broj kandidata koji su sa odličnim uspjehom završili prethodno školovanje, iz razloga što nakon završenog školovanja na Akademiji nije im obezbijeđen posao u policiji, već se moraju javiti na javni oglas i na taj način tražiti svoju šansu. Garantovanjem posla u Upravi policije, odmah nakon završene Akademije, interesovanje za upisom na njoj bi se povećalo, samim tim konkurencija bi bila veća i mogućnost za prijemom boljih i kvalitetnijih kandidata.

Takođe, važno je istaći da nedostatak tokom prijema na Akademiji postoji i iz razloga što se prethodni uspjeh tokom školovanja ne uzima u obzir tokom bodovanja kandidata, pa na taj način u istom rangu budu oni koji su završili školovanje sa najvećom i oni koji su završili sa najmanjom ocjenom (odlični sa dovoljnim).

Formalno policijsko obrazovanje sprovodi se na Policijskoj akademiji u dvogodišnjem trajanju i vrednovano je sa 120 ECTS kredita. Nakon završene Policijske akademije polaznici stiču kvalifikaciju - diplomirani policajac/ka. Ovakvo dvogodišnje policijsko obrazovanje prepoznato je nacionalnim okvirom kvalifikacija kao stručno obrazovanje – V stepen kvalifikacije i kao standard zanimanja policajac/ka. Na Policijskoj akademiji ne postoje licencirani program visokog obrazovanja u vrijednosti od 180, odnosno 240 ECTS kredita s hodno Bolonjskim modelom visokog obrazovanja.

Ministarstvo unutrašnjih poslova – Uprava policije nema nadležnosti u pogledu kreiranja nastavnih planova i programa i upisne politike na Policijskoj akademiji, što je rezultiralo velikim brojem nezaposlenih diplomaca. Nastavne planove i programe je potrebno revidirati i uskladiti sa savremenim standardima policijskog obrazovanja. Policijska akademija treba da održava snažniju i proaktivniju vezu sa jednim od ključnih korisnika - Ministarstvom unutrašnjih poslova - Upravom policije sa ciljem donošenja odluka koji odgovaraju realnim potrebama policije. Takođe, postoji neravnoteža kada je u pitanju izučavanje određenih oblasti, jer se neke smatraju važnijim ili više stručnim od drugih u osnovnom programu policijskog obrazovanja. Ovo treba uzeti u obzir u procesu revidiranja nastavnih planova i programa kako bi se izbjeglo posmatranje određenih predmeta kao više stručnih u odnosu na druge, prije svega ljudskih prava, etike i komunikacije. Sistem školovanja u Crnoj Gori ne omogućava polaznicima akademije i policijskim službenicima da steknu visoko policijsko obrazovanje u iznosu od 180 i 240 ETC, pa shodno tome službenici sve više završavaju fakultete koji nijesu srodni sa policijskim poslovima i time se ne doprinosi kvalitetu obavljanja policijskih poslova.

Planiranje, organizovanje i sprovođenje stručnih obuka, kao i specijalističkog usavršavanja policijskih službenika od strane Policijske akademije uređeno je Ugovorom o poslovnoj saradnji koji se zaključuje između Ministarstva unutrašnjih poslova i Policijske akademije. Ugovor se zaključuje na određeno vrijeme u trajanju od jedne godine i svake godine se produžuje. Ugovorom se MUP obavezuje da krajem kalendarske godine, a najkasnije do kraja decembra mjeseca, dostavi Policijskoj akademiji, u zvaničnoj formi precizno navedene iskazane potrebe u vezi organizovanja, sprovođenja i vremenskog trajanja stručnih i dopunskih obuka i

specijalističkih usavršavanja. Policijska akademija se obavezuje da sve vrste stručnih, dopunskih obuka i specijalističkog usavršavanja polaznika organizuje i sprovodi po utvrđenoj metodologiji, obrazovnim planovima i programima u skladu sa pozitivnim propisima, uvažavajući iskazane potrebe MUP-a za organizovanjem i realizacijom navedenih vrsta obuka.

U okviru MUP-UP ne postoji posebna organizaciona jedinica koja bi se bavila isključivo upravljanjem ljudskih resursa (u okviru Biroa za kadrovske i pravne poslove postoje službenici koji pored ostalih poslova obavljaju i te poslove i to za sve službenike MUP-UP) i ne postoji strateško višegodišnje planiranje obuka (napr. petogodišnji plan sprovođenja obuka). Nakon završenih obuka ne vrši se provjera znanja koje su polaznici stekli. Neophodno je uspostaviti koordinirani razvoj odnosa između Policijske akademije i Biroa za kadrovske i pravne poslove u oblasti razvoja ljudskih resursa.

Nastavnici (treneri) i profesori koji izvode nastavu i obuke na Policijskoj akademiji nemaju redovnu praksu u nadležnim organizacionim jedinicama Uprave policije i nemaju uvid u situaciju i slučajeve na terenu. Potrebno je stvoriti snažniju vezu između nastavnika i predavača na Akademiji i Uprave policije na način na koji bi nastavnici i predavači mogli da stave svoja znanja u funkciji rešavanja konkretnih problema na terenu (pravna mišljenja, proceduralna, sprovođenje određenih postupaka, lišavanje slobode, zadržavanja, privođenje, dovođenje... ). Ovo bi u krajnjem omogućilo da se obogate i bolje osmisle sadržaji, planovi i alati obuke koja bi bila zasnovana na profesionalnim situacijama.

Dakle, nedostaje snažnija institucionalna pravna povezanost između Ministarstva unutrašnjih poslova-Uprave policije i Policijske akademije u pogledu upisne politike na Policijskoj akademiji, izrade nastavnih planova i programa, kao i planiranju, osmišljavanju, organizaciji i sprovođenju obuka za potrebe policijskih službenika.

Iako je evidentno da iz godine u godinu raste broj službenika koji prolaze obuke, ne postoji mogućnost da se provjeri znanje i benefiti koje službenici stiču prolazeći kroz navedene obuke. Ne postoji sistem ocjenjivanja - provjere znanja koji su službenici stekli prolazeći kroz navedene obuke.

Ministarstvo unutrašnjih poslova - Uprava policije ne vrši periodične provjere znanja policijskih službenika, što bi moralo raditi minimum jedanput godišnje. U tom pravcu, treba sagledati mogućnost uvođenja „Elektronskog učenja kao podrške razvoju sistema obuke u Ministarstvu unutrašnjih poslova”.

Da bi se ovakav vid savremenog učenja prihvatio i sproveo neophodno je stvoriti preduslove za početak primjene. Ovakav vid učenja bi prije svega umnogome poboljšao kvalitet izvođenja obuka, bio bi ekonomičniji i svrsishodniji, povećao bi zainteresovanost policijskih službenika za obuke koje se već realizuju, kao i za nove obuke koje bi se mogle realizovati u skladu sa potrebama. Ka ovakvom cilju zbog potrebne infrastrukture i finansijskih sredstava išlo bi se postepeno, pa bi se u početku za pilot projekte koristili postojeći ljudski i materijalni resursi.

Ovakav vid učenja ima utemeljenje u EU propisima pa je tako Savjet ministara EU podržao inicijativu za elektronsko učenje i značaj informacionih i komunikacionih tehnologija (IKT) za

obrazovanje i osposobljavanje u Rezoluciji za e-learning od 13. jula 2001.godine, i time ohrabrio zemlje članice da nastave svoje napore za efektivnu integracije IKT u sistemima obrazovanja i osposobljavanja.

Evropski parlament i Evropski savjet su 2003.god. donijeli odluku o prihvatanju višegodišnjeg programa za efektivnu integracije IKT u sistemima obrazovanja i osposobljavanja u Evropi.

Takođe, Akcioni planovi eEuropa 2002 i eEuropa 2005 identifikuju elektronsko učenje kao prioritet i utvrđuju zadatke za infrastrukturu, opremu i osnovne vještine koji prethode zahtjevima za njihovu integracije.

U cilju primjene elektronskog učenje treba sagledati mogućnost izrade strateškog dokumenta koji bi uredio ovu oblast a bio bi donijet na nivou Ministarstva unutrašnjih poslova. Model e-learning učenja uspješno funkcioniše u Republici Sloveniji i Republici Srbiji.

U okviru Ministarstva unutrašnjih poslova ne postoji organizaciona jedinica koja bi se bavila stručnim obrazovanjem, osposobljavanjem i usavršavanjem policijskih službenika, čiji zadaci bi bili:

- 1) razvoj sistema i koncepta stručnog usavršavanja;
- 2) unaprijeđivanje i organizovanje kurseva za trenere;
- 3) uspostavljanje sistema obuke za rukovodioce Uprave policije;
- 4) razvoj normativnih okvira po pitanju obuka;
- 5) saradnja sa Policijskom akademijom po pitanju organizovanja različitih obuka;
- 6) ostavarivanje saradnju sa međunarodnim organizacija i policijama drugih država po pitanju obuka;
- 7) uspostavljanje djelotvorne i aktivne saradnje sa drugim organizacionim jedinicama u okviru MUP-Uprave polcicije, u cilju saznanja i potrebe za obukama policijskih službenika iz određenih oblasti.

Obuke policijskih službenika sprovode zaposleni u MUP-UP koji imaju iskustvo i stručna znanja iz određenih oblasti policijskih poslova, ali se obuke sprovode bez unaprijed propisane literature i programa, a polaznici na kraju završene obuke ne dobijaju sertifikat koji bi potvrdio njihovo učešće i stečeno znanje na obuci.

Svi navedeni nedostaci su prepoznati i detaljno elaborirani u Analizi stanja prijema, napredovanja, obrazovanja i obuka policijskih službenika koju je Vlada usvojila na sjednici u decembru 2015. godine, kao i Plan realizacije mjera iz navedene Analize. Planom realizacije mjera za unaprijeđenje postojećeg stanja predviđeno je:

- da će se problem prijema polaznika akademije trajno riješi donošenjem Zakona o policijskoj akademiji i izmjenama Zakona o unutrašnjim poslovima gdje će biti precizirana saradnja između MUP-a i Policijske akademije i zakonski uređena procedura prijema lica kako u Policijsku akademiju, tako i njihovo kasnije, nakon završenog školovanja, zapošljavanje po automatizmu, bez javnog oglašavanja u MUP-UP.

- da će se izmijeniti Zakon o državnim službenicima i namještenicima na način što će se u određenim oblastima omogućiti izdvajanje policijskih službenika kao posebne kategorije državnih službenika;
- da će se Zakonom o policijskoj akademiji Policijska akademija definisati prvenstveno kao obrazovna ustanova zadužena za obrazovanje policijskih službenika, uspostaviće se jača funkcionalno pravna veza između nje i Ministarstva unutrašnjih poslova i urediće se uloge dvije navedene institucije u kreiranju obrazovanja za policijske službenike, kao i planiranju, izradi i realizaciji obuka za policijske službenike;
- da je potrebno da Ministarstvo unutrašnjih poslova izmijeni Pravilnik o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta u MUP-UP sa ciljem transformisanja dijela Biroa za kadrovske i pravne poslove koji se bavi kadrovskim pitanjima u posebnu organizacionu jedinicu zaduženu isključivo za upravljanje ljudskim resursima, planiranju obuka policijskih službenika i praćenju karijernog sistema koja bi trebalo da uspostavi snažniju institucionalno pravnu vezu sa Policijskom akademijom u području prijema polaznika, obrazovanja, osmišljavanja, sprovođenja, pedagoškog praćenja i evaluacije planova i programa obuka;
- da Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo prosvjete izrade Strategiju razvoja sistema obrazovanja i obuka za potrebe Uprave policije sa Akcionima planom za njeno sprovođenje;
- da Ministarstvo unutrašnjih poslova izradi Strategiju reforme sistema upravljanja ljudskim resursima, sa Akcionim planom za njeno sprovođenje;
- da Ministarstvo unutrašnjih poslova sačini Višegodišnju projekciju-smjernice (10 godina) i Višegodišnji plan (na period od 5 godina) kojim će se predvidjeti broj policijskih službenika potrebnih za rad u Upravi policije, i kroz normativni okvir i zaključenje ugovora omogućiti polaznicima Policijske akademije da nakon završenog školovanja dobiju posao.

U cilju sprovođenja navedene analize Ministarstvo unutrašnjih poslova je formiralo Radnu grupu za praćenje implementacije Plana realizacije mjera za unapređenje postojećeg stanja u oblasti prijema, napredovanja, obrazovanja i obuke policijskih službenika.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je u aprilu 2016. formiralo Biro za praćenje obuka i procesa profesionalnog razvoja i napredovanja, koji će dobiti svoju potpunu ulogu donošenjem novog Pravilnika o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta u MUP-UP.

Takođe, Strategijom razvoja Uprave policije za period 2016-2020. godine, kao jedna od mjera predviđeno je formiranje posebne organizacione jedinice u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova koja će biti zadužene za upravljanje ljudskim resursima, i koja će predstavljati vezu između MUP-UP i Policijske akademije.

#### **IV SVRŠENI POLAZNICI V I VI GENERACIJE POLICIJSKE AKADEMIJE**

Lica koja su završila Policijsku akademiju (V i VI generacija, ukupno 53) su, nakon odrađenog pripravničkog staža u Upravi policije, položila stručni ispit za rad u državnim organima, čime su stekli potrebne uslove za zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme, ali nije pokrenut postupak za zasnivanje radnog odnosa. Ovim povodom predstavnici svršenih polaznika V i VI

generacije Policijske akademije su se obratili i ministru unutrašnjih poslova. Imajući u vidu da se radi o višegodišnjem problemu koji nije adekvatno rješavan kao što je i ukazano u prvom djelu ove informacije, te da je njihovo školovanje, kao usko specijalizovanog policijskog kadra, platila država (svaki polaznik akademije košta državu 15.000 eura - sredstva opredjeljena iz budžeta), ali i činjenici da u Ministarstvu unutrašnjih poslova - Upravi policiji postoji potreba hitnog radnog angažovanja ovog kadra u cilju ispomoci policijskim službenicima usled povećanog obima posla, potrebno je razmotriti mogućnost za zapošljavanje svršenih polaznika Policijske akademije u Danilovgradu nakon održavanja izbora, izmjenom i dopunom važećeg Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova, a ne sprovođenjem procedure javnog oglašavanja. Da je neophodno uspostaviti sistem prijema navedenih lica u MUP-UP bez javnog oglašavanja, ukazala je i Analiza stanja prijema, napredovanja, obrazovanja i obuka policijskih službenika, kao i Plan realizacije mjera za uanprijeđenje postojećeg stanja. Takođe, procedura oglašavanja slobodnih radnih mjesta s hodno Zakonu o državnim službenicima i namještenicima iziskuje duži vremenski period (6 mjeseci), pogotovo ako uzmemo u obzir da se shodno Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja ova lica mogu zaposliti tek nakon održavanja izbora. To bi značilo da se prijem ovih lica ne bi mogao sprovesti u ovoj godini, već tek sredinom iduće 2017. godine, dok je potreba za prijemom profesionalnog kadra hitna, posebno uzimajući u obzir da je u 2015. godini blizu 300 policijskih službenika ostvarilo pravo na starosnu penziju, od čega su najveći broj bili službenici koji su bili u početnom zvanju policajac (IV nivo kvalifikacije obrazovanja), čime je dodatno stvoren prostor za prijem svršenih polaznika Akademije i jačanje kadrovskih kapaciteta Uprave policije.

Dok se ne stvore normativni uslovi za uređenje ove oblasti, tj. dok se ne realizuju mjere koje su predviđene Analizom stanja prijema, napredovanja, obrazovanja i obuka policijskih službenika i Strategijom razvoja Uprave policije za period 2016-2020. godine, potrebno je da svršeni akademci, kao i prethodne generacije polaznika Policijske akademije (I-IV) zasnuju radni odnos u Upravi policije kako bi se omogućilo nesmetano školovanje profesionalnog kadra koji je potreban policiji, i kako bi se popunio postojeći deficit kadrova u Upravi policije.

Slijedi pregled slobodnih radnih mjesta u Upravi policije na koja bi se nakon izmjena i dopuna Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta mogli zaposliti svršeni polaznici V i VI generacije Policijske akademije:

## SEKTOR GRANIČNE POLICIJE

Stanica granične policije aerodrom Podgorica

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2409 – policajac

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2410 – policajac

#### Stanica granične policije Tivat

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2844 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2845 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2846 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2847 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2848 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2849 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2850 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2851 - stariji policajac I klase

#### Odjeljenje granične bezbjednosti Tuzi

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2300 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2301 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2302 - policajac

#### Odjeljenje granične bezbjednosti Ulcinj – JPC Ulcinj

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2717 - policajac

#### Stanica granične policije Bar

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 2758 - policajac

#### CENTAR BEZBJEDNOSTI HERCEG NOVI

##### Stanica policije CB Herceg Novi

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5085 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5086 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5119 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5099 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5100 - stariji policajac I klase

##### Stanica policije OB Kotor

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5173 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5174 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5175 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5192 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5166 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5167 - stariji policajac I klase

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5168 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5169 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5170 - policijski narednik  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5171 - policijski narednik

#### Stanica policije OB Tivat

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5247 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5225 - stariji policajac I klase

#### CENTAR BEZBJEDNOSTI PODGORICA

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4022 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4053 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4054 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4055 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4057 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4058 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4059 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4060 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4090 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4138 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4139 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4140 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4141 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4180 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4210 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4212 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4222 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4239 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4246 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4247 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4248 - stariji policajac I klase

#### CENTAR BEZBJEDNOSTI BUDVA

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4985 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5029 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5030 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4964 - policijski narednik  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5001 - policijski narednik  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 5028 - policijski narednik

#### CENTAR BEZBJEDNOSTI NIKŠIĆ

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4638 - policajac

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4640 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4714 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4715 - policajac

#### CENTAR BEZBJEDNOSTI BAR

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4819 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4820 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4821 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4860 - policajac  
OB Ulcinj  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 4920 - policajac

#### POSEBNA JEDINICA POLICIJE

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 3752 - policajac  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 3785 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 3764 - stariji policajac I klase  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 3755 - policijski narednik  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 3685 - policijski narednik

#### SAJ

UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 3614 - stariji policajac u ATT-A  
UPRAŽNJENO - sl.mjesto broj 3615 - stariji policajac u ATT-A

Izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih MUP-a, tačnije člana 64, će za navedena radna mjesta u skladu sa članom 86 Zakona o unutrašnjim poslovima, biti propisano da mogu biti popunjena bez javnog oglasa, s tim što je radna mjesta koja su navedena u zvanju stariji policajac i stariji policajac I klase, potrebno zamijeniti sa početnim zvanjem policajac.

Lica koja su završila Policijsku akademiju (VII generacija, ukupno 25) trenutno su u radnom odnosu kod Ministarstva unutrašnjih poslova-Upravi policije u svojstvu pripravnika.

VIII generacija policijskih akademaca (ukupno 32) je takođe završila školovanje. Za njih je takođe potrebno raspisati oglas za prijem u radni odnos u svojstvu pripravnika, radi stručnog osposobljavanja i usavršavanja i sticanja uslova za polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima.